GENERALINIO ADVOKATO
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA IŠVADA,
pateikta 2025 m. lapkričio 20 d.[1]

Byla C-882/24 P

AL
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Viešoji tarnyba – Darbo užmokestis – Išmokos šeimai – Išmoka vaikui išlaikyti – Tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnis – Išmokos panaikinimas – Nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimas pagal Tarnybos nuostatų 85 straipsnį – Teisėtumo kontrolė – Galutinio ir atgaline data galiojančio nacionalinio sprendimo pasekmės – Veiksminga teisinė gynyba“

1. Šiuo apeliaciniu skundu (buvęs)[2] Tarybos Generalinio sekretoriato pareigūnas prašo panaikinti 2024 m. balandžio 10 d. Bendrojo Teismo sprendimą *AL / Komisija*[3].

2. Skundžiamu sprendimu buvo patvirtintas Europos Komisijos sprendimas[4], kuriuo nurodyta susigrąžinti tam tikras sumas, apeliantui išmokėtas kaip išmokas šeimai.

3. Teisingumo Teismas yra suformavęs jurisprudenciją, pagal kurią asmeniui nepalankaus akto, dėl kurio pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, teisėtumas iš esmės turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo priėmimo momentu *egzistavusias* faktines ir teisines aplinkybes.

4. Nagrinėjamu atveju reikia nustatyti, ar Bendrasis Teismas neiškraipė faktinių aplinkybių, nes neatsižvelgė į tai, kad galutinis nacionalinis sprendimas, tinkamai pateiktas bylos medžiagoje ir priimtas *po* AL nepalankaus teisės akto priėmimo, tačiau *prieš* tai, kai ieškinys dėl panaikinimo baigtas nagrinėti rašytinio proceso tvarka, galioja atgaline data.

[1] Originalo kalba: ispanų.

[2] 2021 m. rugsėjo 27 d., baigus drausminę procedūrą, Tarybos paskyrimų tarnyba (toliau – Paskyrimų tarnyba arba administracija) nusprendė atleisti apeliantą iš tarnybos. AL užginčijo šį sprendimą Bendrajame Teisme, o Bendrasis Teismas jį patvirtino 2024 m. balandžio 10 d. Sprendimu *AL / Taryba* (T-22/22, EU:T:2024:219), dėl kurio AL pateikė apeliacinį skundą, dar nagrinėjamą Teisingumo Teisme (byla *AL / Taryba*, C-893/24 P).

[3] T-50/22, EU:T:2024:220; toliau – skundžiamas sprendimas. Teisingumo Teismo nurodymu šioje išvadoje nagrinėsiu tik antrąjį apeliacinio skundo pagrindą.

[4] Bendrajame Teisme buvo pareikštas ieškinys dėl 2021 m. spalio 22 d. Paskyrimų tarnybos sprendimo (Ares(2021)6909466) panaikinimo; šis sprendimas priimtas dėl AL pateikto skundo dėl ankstesnio 2021 m. kovo 22 d. sprendimo [Ares(2021)2023374], kuriuo nurodyta grąžinti tam tikras jam sumokėtas išmokas šeimai. Skundžiamo sprendimo 17 ir 21 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad net formaliai dėl skundo atmetimo pareikštas ieškinys dėl panaikinimo reiškia, jog į Sąjungos teismą kreipiamasi dėl asmeniui nepalankaus pirminio teisės akto. Taigi toliau sąvoką „ginčijamas sprendimas“ apskritai vartosiu abiem sprendimams, vertinamiems kaip visuma, apibūdinti. Vis dėlto, kai reikės juos atskirti, vartosiu sąvokas „2021 m. kovo 22 d. sprendimas“ ir „2021 m. spalio 22 d. sprendimas“.

I. Teisinis pagrindas. Pareigūnų tarnybos nuostatai [5]

5. 85 straipsnyje nurodyta:

„Bet kuri permokėta suma turi būti grąžinama, jei gavėjas žinojo, kad nėra teisinio pagrindo ją gauti arba jei permokėjimo faktas buvo tiek akivaizdus, kad jis negalėjo apie tai nežinoti.

Prašymas grąžinti permoką turi būti pateiktas ne vėliau, kaip per penkerius metus nuo tos dienos, kurią ta suma buvo išmokėta. Jeigu Paskyrimų tarnyba sugeba nustatyti, kad gavėjas sąmoningai suklaidino administraciją, siekdamas gauti atitinkamą sumą, Prašymas grąžinti permoką nepraranda galios net ir šiam laikotarpiui pasibaigus.“

II. Bylos aplinkybės

6. Bylos aplinkybės išsamiai išdėstytos skundžiamo sprendimo 2–13 punktuose. Nurodysiu tik tas aplinkybes, kurios yra reikšmingos šiai išvadai.

7. 2007 m. gruodžio 1 d. AL buvo paskirtas pareigūnu į Tarybos Generalinį sekretoriatą Belgijoje.

8. 2010 m. liepos 28 d. Rumunijos kompetentinga institucija perdavė du nepilnamečius globoti AL šeimoje [6]. Jiems buvo leista persikelti į Belgiją gyventi su AL ir jo žmona.

9. Pagal Tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnį AL pateikė prašymą skirti išmoką vaikui išlaikyti; ji buvo paskirta ir mokama 2010 m. rugpjūčio 1 d. – 2013 m. liepos 31 d. [7]. Savo prašymui pagrįsti AL pateikė konsulinius dokumentus, prilygstančius tėvų sutikimui.

10. 2013 m. sausio 30 d., gavusi bendrą AL ir vaikų tėvų prašymą, pateiktą 2012 m. spalio 16 d., Vaikų apsaugos komisija priėmė du sprendimus, kuriais globos šeimoje tvarka buvo nutraukta [8].

11. Iš bylos medžiagos matyti, kad apie šiuos du 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus, priimtus nedalyvaujant pareiškėjams, AL niekada nebuvo pranešta [9].

12. 2021 m. kovo 22 d., remdamasi 2016 m. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) pradėto tyrimo išvadomis, Komisija, taikydama Sprendimą (ES) 2019/792 [10], pagal Tarnybos nuostatų 85 straipsnį nurodė [11] susigrąžinti (be kitų išmokų) 2010 m. rugpjūčio 1 d. – 2013 m. liepos 31 d. nepagrįstai AL išmokėtas išmokas už du vaikus.

[5] Tarybos reglamentas Nr. 31 (EEB) ir 11 (EAEB), nustatantis Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (OL 45, 1962, p. 1385)), iš dalies pakeistas 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 723/2004 (OL L 124, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 2 t., p. 130); toliau – Tarnybos nuostatai.

[6] 2010 m. liepos 28 d. *Comisia pentru protecția copilului – Sectorul 5 București* (Vaikų apsaugos komisija – 5-asis Bukarešto sektorius, Rumunija) sprendimai Nr. 107 ir Nr. 108 (toliau – 2010 m. liepos 28 d. sprendimas).

[7] Visų pirma išmoka buvo skirta 2010 m. rugpjūčio 1 d. – 2011 m. liepos 31 d. laikotarpiui. Vėliau išmokos mokėjimas pratęstas du kartus: 2011 m. rugpjūčio 1 d. – 2012 m. liepos 31 d. ir 2012 m. rugpjūčio 1 d. – 2013 m. liepos 31 d. laikotarpiams.

[8] Toliau – 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai.

[9] Žr. šios išvados 14 išnašą.

[10] 2019 m. gegužės 13 d. Tarybos sprendimas, kuriuo Europos Komisijai – Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biurui (PMO) – pavedama vykdyti tam tikrus įgaliojimus, suteiktus paskyrimų tarnybai ir sudaryti darbo sutartis įgaliotai tarnybai (OL L 129, 2019, p. 3).

[11] Komisijos teigimu, iš karto neinformavęs apie esminį savo šeiminės padėties pasikeitimą priėmus 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus, AL tyčia suklaidino administraciją, siekdamas gauti išmoką, kaip ji suprantama pagal Tarnybos nuostatų 85 straipsnio antros pastraipos antrą sakinį.

13. Reaguodamas į tai AL savo teises gynė dviem būdais:

– 2021 m. kovo 16 d. jis pats ir vaikų tėvai pateikė *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas, Rumunija) skundą dėl 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų panaikinimo [12]. Jie nurodė, kad šie sprendimai prieštarauja geriausiems vaikų interesams, kad apie juos nebuvo pranešta ir kad yra kitų formos trūkumų,

– pateikė skundą dėl 2021 m. kovo 22 d. sprendimo pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį.

14. Pasinaudojus šiais dviem teisių gynimo būdais buvo pasiektas toks rezultatas:

– užginčijus 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus, *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimu [13] pripažino juos absoliučiai negaliojančiais atgaline data. Sprendimas įsiteisėjo 2022 m. rugpjūčio 16 d. [14],

– pateikus skundą Komisijai, Paskyrimų tarnyba 2021 m. spalio 22 d. jį iš dalies patenkino: a) atnaujino išmokų mokėjimą už laikotarpį, apimantį 2010 m. rugpjūčio 1 d. – 2013 m. sausio 29 d.; b) nurodė susigrąžinti išmokas, kurios priėmus 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus šešis mėnesius nepagrįstai buvo mokamos už vieną vaiką ir du mėnesius – už kitą vaiką [15]. Nors Komisijos paskyrimų tarnyba buvo tinkamai informuota apie *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) nagrinėjamą bylą, ji neatsižvelgė į tai, kad ši byla svarbi siekiant priimti sprendimą dėl skundo [16].

III. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

15. 2022 m. sausio 21 d. AL Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl 2021 m. spalio 22 d. sprendimo panaikinimo.

16. Grįsdamas savo ieškinį jis nurodė penkis panaikinimo pagrindus. Ketvirtasis pagrindas buvo susijęs su Tarnybos nuostatų 85 straipsnio pažeidimu ir vertinimo klaida dėl išmokos už du vaikus skyrimo nuo 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų priėmimo iki laikotarpio, už kurį išmoka buvo paskirta, pabaigos (2013 m. vasario 1 d. – 2013 m. liepos 31 d.).

[12] Neatrodo, kad šis skundas, gautas praėjus aštuoneriems metams nuo ginčijamų sprendimų priėmimo, buvo pateiktas pavėluotai, atsižvelgiant į išsamesnes faktines aplinkybes. Iš OLAF tyrimo byloje Nr. OF/2016/0928/A1 galutinės ataskaitos matyti, kad šis tyrimas buvo pradėtas 2016 m. lapkričio 8 d., o AL apie jo pradžią buvo informuotas 2020 m. liepos 22 d. ir pranešimą apie galutinę ataskaitą gavo 2020 m. gruodžio mėn. Taigi atsižvelgiant į tai, kad apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus nebuvo pranešta, tikėtina, jog apie jų egzistavimą sužinota atliekant OLAF tyrimą, o AL apie juos išsamiai buvo informuotas tik kažkuriuo metu nuo 2020 m. liepos iki gruodžio mėn.

[13] 2022 m. gegužės 16 d. Sprendimas civilinėje byloje Nr. 844, ECLI:RO:TBBUC:2022:013:000844 (toliau – 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas).

[14] 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendime patvirtinta, kad nėra įrodymų, jog buvo tinkamai pranešta apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus, tačiau šie sprendimai absoliučiai negaliojančiais iš esmės pripažinti dėl to, kad pažeistos imperatyvios taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti geriausius vaiko interesus. Visų pirma prieš priimant šiuos sprendimus nei biologiniai tėvai, nei globėjai nebuvo tinkamai pakviesti į posėdį. Be to, prieš juos priimant nebuvo išklausyti vaikai, kad būtų galima sužinoti jų nuomonę.

[15] Šis skirtumas atsirado dėl to, kad 2013 m. balandžio mėn. AL buvo pateikęs prašymą įvaikinti vieną iš dviejų vaikų ir šiuo pagrindu jam buvo skirtos išmokos pagal Tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą. Kito vaiko atveju vykdomasis raštas dėl išmokų susigrąžinimo apima 2013 m. vasario 1 d. – liepos 31 d. laikotarpį.

[16] 2021 m. spalio 22 d. sprendimo anglų kalba 27 puslapis.

17. Šiame panaikinimo pagrinde AL:

– pakartojo, kad nežinojo apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus, todėl neturėjo tikslo sąmoningai klaidinti administraciją dėl globos šeimoje laikotarpio pabaigos datos [17],

– pabrėžė, kad *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) dar nebaigė nagrinėti skundo [18],

– pažymėjo, kad 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai neturėjo įtakos konsulinių dokumentų, kuriais, jo nuomone, galima pagrįsti išmokos vaikui išlaikyti skyrimą, galiojimui.

18. Vėlesniame dublike, pateiktame 2022 m. rugpjūčio 30 d., AL informavo Bendrąjį Teismą apie proceso *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) rezultatus ir perdavė jam 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo kopiją.

19. Savo triplike Komisija pažymėjo, kad 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas negalėjo turėti įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui, nes ginčijamas sprendimas turėjo būti vertinamas atsižvelgiant tik į jį priimant egzistavusias aplinkybes [19].

20. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas:

– atsakydamas į ketvirtąjį panaikinimo pagrindą konstatavo, kad administracija teisingai galėjo nuspręsti, jog AL sąmoningai ją suklaidino nepranešdamas apie globos šeimoje pabaigą nuo 2013 m. vasario 1 d. [20],

– nurodė, kad „aplinkybė, jog Rumunijos teismuose [*buvo*] *nagrinėjamas* skundas dėl sprendimo nutraukti globą šeimoje, neturi reikšmės taikant Tarnybos nuostatų 85 straipsnį, nes šis sprendimas *teisinių pasekmių faktiškai sukėlė* nuo 2013 m. sausio mėn.“ [21],

– konstatavo, kad Paskyrimų tarnyba nepadarė vertinimo klaidos reikalaudama grąžinti išmokas, kurios buvo sumokėtos priėmus 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus. Nors šios išmokos buvo paskirtos ir mokamos remiantis konsuliniais dokumentais, iš kurių matyti, kad vaikai gyvens kartu su apeliantu, šių išmokų skyrimą pateisino būtent jų išlaikymo išlaidos [22].

21. Taigi Bendrasis Teismas ieškinio dėl panaikinimo ketvirtąjį pagrindą atmetė kaip nepagrįstą.

IV. Procesas Teisingumo Teisme

22. Savo apeliaciniame skunde, pateiktame 2024 m. gruodžio 19 d., AL Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

[17] Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio 110–119 punktai.

[18] Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio 121 punktas.

[19] Bendrajame Teisme pateikto Komisijos tripliko 30–32 punktai. Dėl nepranešimo apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus nurodyta, kad administracija „manė, jog nėra tikėtina“, kad AL nežinotų apie jo paties pradėtoje procedūroje priimtą sprendimą.

[20] Skundžiamo sprendimo 94–98 punktuose Bendrasis Teismas pritarė administracijos pozicijai, nurodytai pirmesnėje išnašoje. Nors apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinius sprendimus nebuvo pranešta, AL, kilus abejonių dėl jo prašymo nagrinėjimo rezultato, turėjo prašyti informacijos tiesiogiai Rumunijos institucijų (skundžiamo sprendimo 96–98 punktai).

[21] Skundžiamo sprendimo 100 punktas. Kursyvu išskirta mano.

[22] Skundžiamo sprendimo 101 punktas.

– panaikinti 2021 m. spalio 22 d. sprendimą tiek, kiek juo atmestas skundas dėl 2021 m. kovo 22 d. sprendimo,

– leisti AL pateikti naujus susijusius pagrindus, jeigu paaiškėtų naujų faktinių ar teisinių aplinkybių,

– savo iniciatyva įvertinti bet kurį kitą viešojo intereso pagrindą, kurį laikytų tinkamu,

– nurodyti Komisijai padengti savo ir apelianto bylinėjimosi išlaidas.

23. Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą,

– priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

V. Antrasis apeliacinio skundo pagrindas

24. Savo apeliaciniame skunde AL pateikia tris skundžiamo sprendimo panaikinimo pagrindus, iš kurių, kaip minėjau, nagrinėsiu tik antrąjį. Šį apeliacinio skundo pagrindą sudaro trys dalys.

A. AL ir Komisijos argumentai

25. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmoje dalyje AL teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, nes konstatavo (skundžiamo sprendimo 100 punktas), kad Rumunijos teismuose „nagrinėjamas skundas“ dėl 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų, nors iš tikrųjų šis skundas buvo baigtas nagrinėti priėmus 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimą, kuris teismo procese buvo pateiktas kaip dubliko dalis.

26. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo antroje dalyje AL tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą dėl 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo, nes nurodė (skundžiamo sprendimo 100 punktas), kad 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai teisinių pasekmių sukėlė nuo 2013 m. sausio mėn.

27. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo trečioje dalyje AL pažymi, kad Bendrasis Teismas nesilaikė formos nuoseklumo taisyklės, nes konstatavo (skundžiamo sprendimo 101 punktas), kad Paskyrimų tarnyba nepadarė vertinimo klaidos, kai remdamasi 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniais sprendimais nurodė grąžinti sumokėtas išmokas.

28. Komisija ginčija šį apeliacinio skundo pagrindą ir pakartoja, kad norėdamas įvertinti AL nepalankaus akto teisėtumą Bendrasis Teismas turi atsižvelgti į momentą, kada Paskyrimų tarnyba priėmė ginčijamą aktą, t. y. 2021 m. spalio 22 d. Tą dieną procesas *Tribunalul București* (Bukarešto apygardos teismas) dar nebuvo baigtas.

29. Be to, Komisija pabrėžia, kad 2021 m. spalio 22 d. dar nebuvo paskelbta apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų panaikinimą *ex tunc*.

30. Galiausiai Komisija atmeta apeliacinio skundo antrojo pagrindo trečią dalį kaip neaiškią ir netinkamai pagrįstą.

B. Vertinimas

1. Pirminės pastabos

31. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirma ir antra dalys yra glaudžiai susijusios. Nors jose nurodyti skirtingi aspektai, abiejose Bendrasis Teismas kritikuojamas dėl to, kad neatsižvelgė į: a) *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) pradėto proceso dėl panaikinimo pabaigą ir b) pasekmes, kurias 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas sukėlė 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų teisinėms pasekmėms.

32. Pirmiausia priminsiu, kad 2022 m. gegužės 16 d. (galutiniu) teismo sprendimu 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai buvo pripažinti negaliojančiais *ab origine*. Taigi jie *niekada nesukėlė* jokių teisinių pasekmių. Visų pirma tais sprendimais teisiškai nebuvo nutrauktas 2013 m. galiojusios globos šeimoje priemonės taikymas.

33. AL išmoką vaikui išlaikyti gavo iki 2013 m. liepos 31 d. Taigi laikotarpiu, kuriuo ši išmoka jam buvo mokama, 2010 m. liepos 28 d. sprendimu nustatyta globos šeimoje priemonė turėjo būti laikoma galiojančia ir veiksminga: vaikai galėjo būti prilyginti išlaikomiems vaikams pagal Tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnio 2 dalį.

34. Taikant Tarnybos nuostatų 85 straipsnį, nebuvo nei „nepagrįstai išmokėtų sumų“, susijusių su išmoka vaikui išlaikyti[23], nei akivaizdaus ketinimo „sąmoningai suklaidinti administraciją“ dėl globos šeimoje priemonės galiojimo pabaigos datos.

35. Tokiomis aplinkybėmis skundžiamo sprendimo 100 punktą AL kritikuoja dėl dviejų aspektų:

– kalbėdamas apie išvadą, kad skundas dėl 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų panaikinimo dar buvo nagrinėjamas, AL aiškiai teigia, jog „iš esmės iškraipytos faktinės aplinkybės“[24],

– kalbėdamas apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų pasekmes nuo jų įsiteisėjimo dienos, AL kritikuoja Bendrojo Teismo pateiktą sprendimo, kuriuo tie nacionaliniai sprendimai buvo panaikinti, aiškinimą.

2. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirma dalis

36. Kaip minėjau, AL tvirtina, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, nes nurodė, jog Rumunijos teisme pateiktas skundas dėl 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų panaikinimo dar nagrinėjamas, nors iš tiesų jis jau buvo baigtas nagrinėti. Be to, AL teigia, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į 2022 m. gegužės 16 d. (galutinį) teismo sprendimą, priimtą baigus nagrinėti šį skundą dėl panaikinimo.

[23] Tiesa, iš faktinių aplinkybių aprašymo matyti, kad išmoka vaikui išlaikyti buvo skiriama iki 2013 m. liepos 31 d., nors 2010 m. liepos 28 d. sprendime nustatyta, jog globa šeimoje baigiasi 2013 m. liepos 27 d. Vis dėlto, net jei išmoka ir būtų nepagrįstai išmokėta už keturias perteklines dienas, pagal Tarnybos nuostatų 85 straipsnio antrą pastraipą administracijos reikalavimui dabar jau būtų suėjęs senaties terminas, nes nėra konkrečios tyčios, kuri būtina tam, kad Paskyrimų tarnybai būtų galima netaikyti atitinkamo termino.

[24] Jo apeliacinio skundo 15 punktas.

37. Faktinių aplinkybių iškraipymas, kaip „išskirtinis“ [25] apeliacinio skundo pagrindas, turi būti aiškinamas siaurai. Tam, kad būtų galima jį vertinti, turi būti įvykdytos šios sąlygos:

– apeliantas turi „tiksliai nurodyt[i], kokius įrodymus iškraipė Bendrasis Teismas, ir įrodyt[i] nagrinėjimo klaidas, dėl kurių, jo nuomone, minėtas teismas iškraipė įrodymus“ [26],

– dėl Bendrojo Teismo padarytos klaidos jo išvados turi iš esmės ir akivaizdžiai neatitikti pateiktų bylos dokumentų, ir nebūtina iš naujo atlikti faktinių aplinkybių vertinimo [27],

– faktinių aplinkybių iškraipymas, jeigu jis būtų nustatytas, turi turėti poveikį skundžiamo sprendimo pagrįstumui [28].

38. Dėl pirmosios sąlygos manau, kad AL įvykdė pareigą pagrįsti ir įrodyti savo teiginį: jis tiksliai nustatė tariamai iškraipytą faktinę aplinkybę ir dėl jos iškraipymo padarytą analizės klaidą [29].

39. Dėl trečiosios sąlygos laikausi nuomonės, kad 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo, kuriuo 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai buvo pripažinti negaliojančiais *ab origine*, poveikis yra neginčijamas. Kaip minėjau, Rumunijos teismas mano, kad šie nacionaliniai sprendimai *niekada nesukėlė* jokių teisinių pasekmių, o tai visiškai paneigia skundžiamo sprendimo „pagrįstumą“.

40. Vis dėlto, vertinant antrąją sąlygą, kyla daugiau sunkumų dėl 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo priėmimo *momento*. Šis sprendimas buvo priimtas *po* ginčijamo sprendimo priėmimo, tačiau *prieš* tai, kai ieškinys dėl panaikinimo Bendrajame Teisme baigtas nagrinėti rašytinio proceso tvarka.

41. Šiuo tikslu norėčiau pabrėžti du svarbius aspektus.

42. Visų pirma neginčijama, kad AL Bendrajam Teismui pateikė 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimą, pridėtą prie dubliko kartu su vertimu į proceso kalbą.

43. Taip pat neginčijama, kad Bendrasis Teismas neįvertino 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo egzistavimo ir teisinių pasekmių 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniams sprendimams.

44. Sutinku su generalinio advokato P. Mengozzi nuomone, kad faktinių aplinkybių iškraipymas gali atsirasti „[tiek dėl] akivaizdžiai netiksl[aus] įrodymų, į kuriuos buvo atsižvelgta, turinio konstatavim[o], [tiek dėl] <…> įrodymų nepaisym[o] arba atrinkim[o], lemian[čio] tai, kad sukuriamas akivaizdžiai apgaulingas ar klaidingas tikrovės įspūdis“ [30].

45. Taigi faktinės aplinkybės iškraipomos, kai *nepagrįstai ar savavališkai* nepaisoma įrodymų arba jie *nepagrįstai ar savavališkai* atrenkami.

[25] 2011 m. spalio 20 d. Sprendimo *PepsiCo / Grupo Promer Mon Graphic* (C-281/10 P, EU:C:2011:679) 78 punktas.

[26] *Loc. ult. cit.*

[27] 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Prancūzija ir Komisija / CWS Powder Coatings ir kt.* (C-71/23 P ir C-82/23 P, EU:C:2025:601) 67 punktas.

[28] Neįvykdžius šios sąlygos, apeliacinio skundo pagrindas turėtų būti atmestas kaip nepagrįstas: 2007 m. vasario 1 d. Sprendimo *Sison / Taryba* (C-266/05 P, EU:C:2007:75) 71 ir 72 punktai ir 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF* (C-124/10 P, EU:C:2012:318) 109 punktas.

[29] Jo apeliacinio skundo 15–19 punktai.

[30] Išvados, pateiktos sujungtose bylose *ArcelorMittal Tubular Products Ostrava ir kt. / Taryba* ir *Taryba / Hubei Xinyegang Steel* (C-186/14 P ir C-193/14 P, EU:C:2015:767), 72 punktas.

46. Komisija teigia, kad nagrinėjamu atveju nepaisyti įrodymų buvo ne tik *pateisinama*, bet ir *privaloma* pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su momentu, kada turi būti vertinamas ginčijamo akto teisėtumas, atsižvelgiant į jį priimant *egzistavusias* faktines ir teisines aplinkybes [31].

47. Dėl toliau nurodytų priežasčių manau, kad nagrinėjamu atveju negalima pritarti tokiam argumentui.

a) Priimant ginčijamą sprendimą „egzistavusios“ aplinkybės

48. Ar Bendrasis Teismas savo vertinimą turėjo grįsti tik aplinkybėmis, *egzistavusiomis* 2021 m. spalio 22 d. [32], kai administracija priėmė ginčijamą sprendimą?

49. Mano nuomone, tiek Komisija (atsiliepime į ieškinį), tiek Bendrasis Teismas (skundžiamame sprendime) laikėsi klaidingo požiūrio nustatydami faktines ir teisines aplinkybes, „*egzistavusias*“ tuo momentu. Ir Komisija, ir Bendrasis Teismas rėmėsi vien *materialiniu* požiūriu į reikšmingus veiksnius, pagal kurį:

– 2021 m. spalio 22 d. *de facto* „egzistavo“ (t. y. buvo priimti) 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai, turėję (akivaizdžių) teisinių pasekmių – buvo nutrauktas globos šeimoje priemonės taikymas,

– priešingai, 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas 2021 m. spalio 22 d. dar „neegzistavo“. Dėl to teisinga teigti, kad skundas dėl panaikinimo *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) dar buvo nagrinėjamas.

50. Vis dėlto taikant tokį požiūrį neatsižvelgiama į esminę nagrinėjamoje byloje iškeltą problemą, t. y. argumentą, kad *res judicata* galią turintis 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas galioja *atgaline data* ir *yra tik deklaratyvaus pobūdžio*.

51. Remdamasis 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimu Bendrasis Teismas negalėjo pripažinti, kad *de jure* negaliojantys 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai galioja siekiant nustatyti faktines ir teisines aplinkybes.

52. Neatsižvelgdamas į šį aspektą (t. y. nepripažindamas, kad 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai 2021 m. spalio 22 d. negalėjo būti pripažinti galiojančiais), Bendrasis Teismas nepaisė aplinkybės, kad 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas galioja atgaline data [33]. Taip jis iškraipė esminę bylos faktinę aplinkybę, susijusią su vaikų padėtimi AL atžvilgiu, ir *ratione temporis* faktinėms aplinkybėms taikomos Rumunijos teisės sampratą.

[31] 1979 m. vasario 7 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija* (15/76 ir 16/76, EU:C:1979:29) 7 punktas. Šis principas taikomas nuosekliai ir visuotinai: žr. 2001 m. gegužės 17 d. Sprendimo *IECC / Komisija* (C-449/98 P, EU:C:2001:275) 8 punktą (konkurencija), 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Centeno Mediavilla ir kt. / Komisija* (C-443/07 P, EU:C:2008:767) 110 punktą (viešoji tarnyba), 2015 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Komisija* (C-398/13 P, EU:C:2015:535) 22 punktą (ieškinys dėl teisės akto panaikinimo), 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *HTTS / Taryba* (C-123/18 P, EU:C:2019:694) 37 ir 38 punktus (ribojamosios priemonės) ir 2024 m. spalio 4 d. Sprendimo *Garcia Fernandez ir kt. / Komisija ir JUR* (C-541/22 P, EU:C:2024:820) 327 punktą (ekonominė ir pinigų politika). Toliau šią jurisprudenciją vadinsiu „susijusia su teisėtumo kontrole“.

[32] Tai yra sprendimo dėl skundo priėmimo data. Kaip Bendrasis Teismas priminė skundžiamo sprendimo 17–22 punktuose, galimybė keisti administracinį skundą reiškia, kad siekiant įvertinti ginčijamo teisės akto teisėtumą atsižvelgiama į aiškiame sprendime atmesti skundą išdėstytus papildomus paaiškinimus dėl motyvų, kuriais remiantis ankstesnis teisės aktas paliktas galioti.

[33] Bendrasis Teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad teisiniu požiūriu „laiko“ veiksnys neveikia tolygiai ir negrįžtamai: tai, kas neįvyko tam tikru momentu, teisiniu požiūriu gali būti laikoma egzistavusiu tuo momentu, jeigu vėlesnis teisės aktas taikomas atgaline data. Ir atvirkščiai.

53. Konstatuojant faktinių aplinkybių iškraipymą nėra svarbu, kad 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai tapo negaliojančiais paskelbus galutinį teismo sprendimą, priimtą *po* ginčijamo sprendimo priėmimo, jeigu – kaip yra nagrinėjamu atveju – iš to galutinio sprendimo teksto matyti, kad jo teisinės pasekmės *atgaline data taikomos* ankstesniam momentui.

54. Kartoju, 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimu *buvo pakeista* 2013 m. sausio mėn. „egzistavusi“ *situacija*, nedviprasmiškai paskelbus, kad 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai yra absoliučiai negaliojantys atgaline data. Šie sprendimai buvo *visiškai* (*ex tunc*) pašalinti iš Rumunijos teisės.

55. Be to, 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas neturėjo savarankiško kuriamojo poveikio: jame tik „konstatuotas“ trūkumas, kuris turėjo įtakos 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniams sprendimams *nuo jų priėmimo momento* [34]. Panaikindamas šiuos nacionalinius sprendimus Rumunijos teismas atkūrė ankstesnę teisinę situaciją, buvusią iki jo sprendimo priėmimo (2010 m. liepos 28 d. sprendimu apibrėžtą situaciją) [35].

56. Galiausiai 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimu buvo pateiktas galutinis (ir įsiteisėjęs) Rumunijos teismo atsakymas į skundą, kuriuo užginčytas nacionalinės teisės akto galiojimas (Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos šio teisės akto atžvilgiu). Bendrasis Teismas turėjo pripažinti Rumunijos teismo vertinimus ir to sprendimo *res judicata* galią [36].

57. Kartoju, atsižvelgiant į 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo turinį, 2021 m. spalio 22 d. *egzistavusią* situaciją reikėjo vertinti taip: 2021 m. spalio 22 d. egzistavusi globa šeimoje 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniais sprendimais *de jure* nebuvo pakeista.

58. Tam, kad būtų pasiekta faktinių aplinkybių iškraipymo riba, Bendrasis Teismas turėjo „akivaizdžiai virš[yti] protingo [byloje pateiktų] įrodymų vertinimo ribas“ [37]. Šalies siūlomas aiškinimas, kuriuo ji remiasi, turi būti *vienintelis* galimas bylos dokumentų aiškinimas. Kitoks Bendrojo Teismo pateiktas šių dokumentų vertinimas turi reikšti, kad jų turinys buvo iškraipytas „akivaizdžiai priešingai jų formuluotei“ [38].

59. Manau, kad nagrinėjamoje byloje taip ir yra.

[34] Priežastys, dėl kurių sprendimai pripažinti absoliučiai negaliojančiais, aprašytos 14 išnašoje.

[35] Nors 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendime nurodytos „naujos“ datos, kada baigia galioti globos šeimoje priemonė, šios datos nebuvo *nustatytos* sprendime. Priešingai, jos numatytos atsižvelgiant į pašalines aplinkybes, daugiausia susijusias su 2010 m. liepos 28 d. sprendimo teisinių pasekmių atkūrimu ir kitais vėlesniais įvykiais, kurie buvo žinomi administracijai (pavyzdžiui, vieno iš vaikų emancipacija ir tuo, kad jį įvaikino AL). Šiuo klausimu žr. 39 išnašoje pateiktą sprendimo tekstą.

[36] *Res judicata* principas turi pagrindinio principo statusą tiek Sąjungos teisėje, tiek nacionalinėse teisėse. Taigi nacionalinis teismas neprivalo netaikyti vidaus proceso nuostatų, suteikiančių sprendimui *res judicata* galią, net jeigu tai leistų ištaisyti su Sąjungos teise nesuderinamą nacionalinę situaciją (šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 7 d. Sprendimo *Avio Lucos* (C-116/20, EU:C:2022:273) 92 ir 93 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Nors tas principas negali kliudyti Sąjungos institucijai naudotis išimtine kompetencija (2007 m. liepos 18 d. Sprendimas *Lucchini* (C-119/05, EU:C:2007:434)), netaikymo reikalavimas lieka išimtinis ir neturėtų būti taikomas platesniu mastu nei toje byloje. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas privalėjo paisyti 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo *res judicata* galios ir atsižvelgti į kompetentingo Rumunijos teismo išvadas, juolab kad toks paisymas būtų padėjęs, o ne trukdęs teisingai taikyti Tarnybos nuostatų 85 straipsnį.

[37] Visų pirma, „siekiant įrodyti tokį iškraipymą, nepakanka pasiūlyti kitaip suprasti šių [aplinkybių], nei tai darė Bendrasis Teismas“: 2015 m. spalio 29 d. Sprendimo *Komisija / ANKO* (C-78/14 P, EU:C:2015:732) 55 punktas.

[38] Pavyzdžiui, žr. 2011 m. vasario 10 d. Sprendimo *Activision Blizzard Germany / Komisija* (C-260/09 P, EU:C:2011:62) 54–57 punktus.

60. Remiantis 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo turiniu negalima pateikti kitokio aiškinimo, kaip tik tą, kuris pagrįstas 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų negaliojimu *ab origine* ir *ex tunc*[39]. Atsižvelgiant į šį sprendimą skundžiamo sprendimo 100 punkte *atkurtų* faktinių aplinkybių patvirtinti negalima.

61. Pirma išdėstytų argumentų pakanka nuspręsti, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, susijusias su *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas) gauto skundo statusu ir 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo, kaip pagrindinio veiksnio siekiant taikyti Tarnybos nuostatų 85 straipsnį, reikšme.

62. Logiška, kad priimdama ginčijamą sprendimą (2021 m. spalio 22 d.) administracija nežinojo apie 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo egzistavimą ir absoliutų 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų negaliojimą. Vis dėlto šis nežinojimas neturi poveikio pateiktiems argumentams, kaip paaiškinsiu toliau.

b) Reikalavimas, kad administracija iš anksto žinotų apie priimant ginčijamą sprendimą „egzistavusias“ aplinkybes

63. Apskritai galima teigti, kad aplinkybės, kuriomis remiantis vertinamas ginčijamo sprendimo teisėtumas, turi ne tik „egzistuoti“ priimant šį sprendimą, bet ir būti „žinomos“ teisės aktą priėmusiai administracijai[40].

64. Vis dėlto manau, kad išankstinis administracijos žinojimas nėra būtina sąlyga. Su teisėtumo kontrole susijusioje jurisprudencijoje (joje pripažinta, kad Bendrojo Teismo atžvilgiu administracija turi teisę savarankiškai priimti sprendimus)[41] tam tikrais atvejais leidžiama sušvelninti išankstinio žinojimo reikalavimą.

[39] 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo vertimo į anglų kalbą 11 puslapyje nurodyta: „Finding the reason for nullity based on the violation of the provisions of Art. 58(4) and <…> Art. 29(1) of the [RO Child Protection] Law no. 272/2004, in the form in force on the date of issuing the contested decisions, the Court shall [declare] the absolute nullity of the Decision nr. 14/30.01.2013 and of the Decision nr. 15/30.01.2013 issued by the Child Protection Commission of the Local Council Bucharest 5 <…>, [decisions] which had terminated the [child] protection measure of placement in [foster care] of the [then-]minors [A] and [B]; <…>. Resulting from the above [findings and declaration of absolute nullity], *the [child protection] measure of placement [in foster care] of the minors did not end as a result of the [hereby annulled] Decision nr. 14/30.01.2013 and of the Decision nr. 15/30.01.2013* <…>, [but instead the court finds that] this measure <…> continued to produce effects until the child [A] became legally major, on 13.05.2014, date set by the closing judgment <…> pronounced by the Alba Court <…> in which full legal capacity [emancipation] was recognized upon reaching the age of 16 <…>. Pertaining to the child [B], starting [the legal reasoning] from the provisions of art. 58(1) of law 272/2004, according to which the measure of placement [in foster care] is a temporary one, as the placement decision was issued on 28.7.2010, this measure has ceased on 28.7.2013“ (kursyvu išskirta mano).

[40] Toliau glaustumo sumetimais šiam reikalavimui įvardyti vartosiu sąvoką „išankstinis žinojimas“.

[41] Kai atliekant teisėtumo kontrolę tikrinamos tik tos aplinkybės, kurios egzistavo priimant ginčijamą sprendimą, siekiama, kad Bendrasis Teismas, vertindamas administracijai nežinomas susiklosčiusias aplinkybes, negalėtų administracijos motyvų pakeisti savaisiais: 2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Galp Energía España ir kt. / Komisija* (C-603/13 P, EU:C:2016:38; toliau – Sprendimas *Galp Energía España*) 73 punktas.

65. Reikalavimas, kad administracija būtų iš anksto ir savarankiškai išsiaiškinusi ir įvertinusi faktines bei teisines aplinkybes, kuriomis remiantis atliekama asmeniui nepalankaus akto teisėtumo kontrolė, yra *nebūtinas*[42] arba, priešingai, *būtinas*[43] vykdant šią kontrolę, nelygu atvejis.

66. Reikalavimas dėl (administracijos) išankstinio žinojimo vertinamas skirtingai atsižvelgiant į: a) administracinės procedūros struktūrą ir tikslus, kurių siekiama įvairiose Sąjungos teisės srityse, ir b) skirtingą šių tikslų ir nepalankaus akto adresato, turinčio teisę į veiksmingą teisinę gynybą, (prieštaringų) interesų pusiausvyrą[44].

67. *Viešosios tarnybos sričiai būdinga* pusiausvyra reiškia, kad remiantis įrodymais vertinami du skirtingi veiksniai:

– pirma, viešosios tarnybos srityje numatyto skundo tikslai, visų pirma su Tarnybos nuostatų 85 straipsnio taikymu susijusiais atvejais,

– antra, siauro aiškinimo pasekmės: dėl tokio aiškinimo gali būti pažeista apelianto teisė į veiksmingą teisminę gynybą (konkrečiai kalbant, jo teisė į gynybą).

68. Dėl pirmojo veiksnio Teisingumo Teismas pabrėžė, kad „suformuotoje jurisprudencijoje nurodytas principas, jog Tarnybos nuostatų 91 straipsniu siekiama sudaryti sąlygas ir skatinti taikiai spręsti pareigūnų ir administracijos ginčus. Tam, kad šis reikalavimas būtų įvykdytas, administracija turi turėti galimybę pakankamai tiksliai išsiaiškinti suinteresuotojo asmens nusiskundimus ar pageidavimus“ jau skundo pateikimo stadijoje[45].

69. Konkrečiai dėl Tarnybos nuostatų 85 straipsnio pažymėtina, kad juo siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus[46]: konstatavus būtinas šio straipsnio taikymo sąlygas, administracija privalo susigrąžinti visas nepagrįstai išmokėtas sumas.

70. Vis dėlto, atsižvelgiant į Tarnybos nuostatų 85 straipsnio kontekstą, skundu veikiau siekiama ne sudaryti tikrą taikų susitarimą, pagrįstą abipusėmis šalių nuolaidomis, o išvengti nereikalingo kreipimosi į teismą.

[42] Dėl konkurencijos apsaugos Teisingumo Teismas patvirtino, kad SESV 263 straipsnyje numatyta teisėtumo kontrolė taikoma visiems Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūra, elementams, „nesvarbu, ar [aplinkybės] susiklostė prieš priimant sprendimą, ar jį priėmus, [ar jos nurodytos] administracinėje procedūroje arba pirmą kartą pateikiant ieškinį, su kuriuo kreipiamasi į Bendrąjį Teismą, jei šios aplinkybės yra svarbios vykdant [ginčijamo] sprendimo teisėtumo kontrolę“ (Sprendimo *Galp Energía España* 72 punktas).

[43] Valstybės pagalbos bylose „apie sprendimo, priimto po pirminės tyrimo stadijos, teisėtumą sprendžiama tik *atsižvelgiant į informaciją, kurią* Komisija *galėjo turėti* to sprendimo priėmimo momentu“. Kursyvu išskirta mano. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Athinaïki Techniki / Komisija* (C-521/06 P, EU:C:2008:422) 56 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija; 2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Scott* (C-290/07 P, EU:C:2010:480) 91 punktas ir 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (C-81/16 P, EU:C:2017:1003) 52 punktas.

[44] 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast* (C-390/06, EU:C:2008:224) 57–60 punktuose nurodyta, kad pirmesnėje išnašoje minėtoje jurisprudencijoje nustatytas apribojimas pateisinamas tikslu išsaugoti „valstybės pagalbos kontrolės suskirstym[ą] <…> į dvi atskiras stadijas, kurių antroji ne visada reikalinga“. Vis dėlto konkurencijos apsaugos srityje Teisingumo Teismas švelnesnį kontrolės kriterijų grindžia atsižvelgdamas į bendrą šios srities teisinį pagrindą; jis pažymi, kad, „kiek tai susiję su EB 81 ir EB 82 straipsnių taikymu, <…> jokia Sąjungos teisės nuostata nereikalaujama, kad pranešimo apie kaltinimus adresatas ginčytų įvairias faktines ar teisines aplinkybes per administracinę procedūrą tam, kad galėtų tai daryti vėliau per teismo procesą. <…> Nesant šiuo tikslu aiškiai įtvirtinto teisinio pagrindo, toks [teisės pareikšti ieškinį] apribojimas prieštarautų bendriesiems teisėtumo ir teisės į gynybą užtikrinimo principams“ (2010 m. liepos 1 d. Sprendimo *Knauf Gips / Komisija* (C-407/08 P, EU:C:2010:389) 89–91 punktai).

[45] 1986 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rihoux ir kt. / Komisija* (52/85, EU:C:1986:199) 12 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

[46] Tai nurodyta skundžiamo sprendimo 64 punkte.

71. Šiuo požiūriu skundą pateikusio pareigūno veiksmai suteikia administracijai galimybę išsiaiškinti objektyvias ir subjektyvias Tarnybos nuostatų 85 straipsnio taikymo prielaidas ir prireikus ištaisyti ankstesnį sprendimą atsižvelgiant į gautą naują informaciją.

72. Reikalaujant vertinti administracijos veiksmų teisėtumą ir tikrinti tik aplinkybes, faktiškai *žinotas* priimant ginčijamą sprendimą, tam tikromis aplinkybėmis galėtų būti apribota apelianto teisė į gynybą.

73. Visų pirma ši teisė būtų nepagrįstai apribota, jeigu apeliantas Sąjungos teismui negalėtų nurodyti *visų aplinkybių*, kurios, net jei ir paaiškėjo vėliau, yra svarbios jo gynybai, nes turi poveikį jam nepalankaus akto teisėtumui.

74. Apskritai tuo atveju, kai administracinis sprendimas *jau* yra *galutinis*, nes pasibaigė skundo ir ieškinio padavimo terminai, Teisingumo Teismas [47] užtikrina šio tikslo ir apelianto teisės į gynybą pusiausvyrą, leisdamas jam per protingą terminą prašyti administracijos [48] iš naujo išnagrinėti jo situaciją, jeigu paaiškėja nauja ir „esminė“ aplinkybė [49]. Apeliantas Bendrajame Teisme gali ginčyti sprendimo, priimto išnagrinėjus situaciją iš naujo, teisėtumą.

75. Tai reiškia, kad užtikrinama ir administracijos teisė savarankiškai priimti sprendimus, ir apelianto teisė į gynybą, todėl ankstesnis sprendimas netampa galutinis.

76. Jeigu neklystu, Teisingumo Teismas dar neturėjo progos nuspręsti dėl tokio atvejo, koks nagrinėjamas šioje byloje, kai nauja [50] ir esminė aplinkybė atsiranda ginčijamam sprendimui *dar neįsiteisėjus*, nes Bendrajame Teisme dėl jo pareikštas ieškinys *dar neišnagrinėtas* (SESV 270 straipsnis).

77. Tokiu atveju, jeigu jurisprudencija, pagal kurią asmeniui nepalankaus akto teisėtumas siejamas ne tik su egzistuojančiomis, bet ir administracijai žinomomis aplinkybėmis, būtų aiškinama siaurai:

– Bendrasis Teismas negalėtų atsižvelgti į faktines aplinkybes, atsiradusias priėmus ginčijamą sprendimą, nors jos buvo laiku pateiktos bylos medžiagoje ir gali būti taikomos atgaline data,

– apeliantas, norėdamas pasinaudoti savo teise remtis visomis egzistuojančiomis išteisinamosiomis aplinkybėmis, privalėtų dar kartą kreiptis į administraciją siekdamas pateikti naujų ir esminių faktinių aplinkybių, susijusių su jau galutiniais sprendimais.

78. Atsižvelgiant į bylos aplinkybes, būtų ir nepagrįsta, ir neproporcinga reikalauti, kad AL pateiktų naują skundą administracijai.

47 1981 m. birželio 18 d. Sprendimo *Blasig / Komisija* (173/80, EU:C:1981:145) 8 punktas, 1999 m. lapkričio 18 d. Nutarties *Progoulis / Komisija* (C-431/98 P, EU:C:1999:569) 36 punktas ir 2021 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Dickmanns / EUIPO* (C-63/20 P, EU:C:2021:406) 38 punktas.

48 2009 m. birželio 11 d. Nutarties *Ketselidou / Komisija* (F-81/08, EU:F:2009:59) 36 punktas.

49 2017 m. spalio 26 d. Sprendimo *Global Steel Wire ir kt. / Komisija* (C-454/16 P–C-456/16 P ir C-458/16 P, EU:C:2017:818) 31 punktas. Teisingumo Teismas pripažino, kad sprendimas, kuriuo panaikinamas administracinis aktas, priimtas po ginčijamo (jau galutinio) sprendimo priėmimo, gali būti „nauja esminė aplinkybė“, atsižvelgiant į asmenis, kuriems panaikintas aktas turėjo tiesioginį poveikį: 1988 m. kovo 8 d. Sprendimo *Brown / Teisingumo Teismas* (125/87, EU:C:1988:136) 13 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

50 Šiuo atveju terminą „nauja“ vartoju ta reikšme, kokia jam suteikta 47 išnašoje nurodytoje jurisprudencijoje, t. y. kaip reiškiantį faktinę aplinkybę, kuri anksčiau nebuvo žinoma nei pareigūnui, nei administracijai. Atsižvelgiant į tai, 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo laikymas „nauja faktine aplinkybe“ nėra nesuderinamas su šios išvados 49–57 punktuose siūlomu sprendimu: 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai yra absoliučiai negaliojantys atgaline data nuo ginčijamo sprendimo priėmimo momento. Akivaizdus prieštaravimas kyla dėl to, kad nauja (nežinoma) faktinė aplinkybė atgaline data gali turėti poveikį, kuris daro įtaką ankstesnei teisinei situacijai.

79. Reikalavimas, kad AL kreiptųsi į administraciją su prašymu atlikti naują tyrimą (vien tam, kad administracija prireikus galėtų *išvengti teisminio ginčo* dėl naujos ir esminės faktinės aplinkybės), nėra pateisinamas, kai *ginčas* dėl tos pačios faktinės aplinkybės poveikio ginčijamo sprendimo teisėtumui *jau buvo nagrinėjamas teisme* [51].

80. Toks reikalavimas viršytų tai, kas būtina siekiamam tikslui įgyvendinti ir geram teisingumo vykdymui užtikrinti. Be to, jis trukdytų ginčą iš esmės ir greitai išspręsti Sąjungos teisme.

81. Mano nuomone, jeigu ši aplinkybė būtų kvalifikuojama kaip „nauja ir esminė“, Bendrasis Teismas galėjo ją įvertinti tiesiogiai ir savarankiškai, *tinkamai ją pateikus bylos medžiagoje ir šalims apsvarsčius per rungimosi principu pagrįstą procesą*. Taigi jis galėjo padaryti savo išvadas dėl atitinkamu momentu šios aplinkybės turėto poveikio administracinio akto teisėtumui.

82. Be to, manau, kad mano siūlomas sprendimas atitinka Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su skundo ir ieškinio atitiktimi.

83. Iš esmės taikant atitikties taisyklę, kaip ir taisyklę dėl teisėtumo kontrolės, ribojama galimybė teisminio nagrinėjimo stadijoje tiesiogiai pateikti teismui informaciją ir pagrindus, kurie nebuvo nurodyti ir aptarti ankstesniame administraciniame skunde.

84. Teisingumo Teismas konstatavo, kad šiuo skundu, nors jis ir privalomas, „nesiekiama griežtai ir galutinai apriboti galimo teisminio nagrinėjimo etapo, jeigu teisme pareikštu ieškiniu nekeičiamas nei skundo pagrindas, nei jo dalykas“ [52]. „Atsižvelgiant tiek į išankstinės administracinės procedūros, tiek į teismo proceso bendrą struktūrą negalima pateikti tokio 91 straipsnio 2 dalies aiškinimo, pagal kurį, vertinant pažodžiui, būtų tik be reikalo užtęstas procesas“ [53].

85. Šiuos argumentus galima taikyti jurisprudencijoje nustatytam apribojimui, susijusiam su teisėtumo kontrole. Bendrojo Teismo diskrecija neturėtų būti susiaurinta tiek, kad sumažėtų galimybė atsižvelgti į ieškovo pateiktus įrodymus, kurie, *nepakeitus ginčo dalyko ar apimties*, yra susiję su jau nurodytais pagrindais ir kuriais siekiama patvirtinti atitinkamu momentu *faktiškai egzistavusias* aplinkybes.

86. Iš Tarnybos nuostatų 85 straipsnio konteksto matyti, kad administracija iš tiesų neturi diskrecijos. Jos funkcija yra tik patikrinti, ar įvykdytos objektyvios sąlygos (nepagrįsto mokėjimo buvimas) ir subjektyvios sąlygos (žinojimas apie mokėjimo neteisėtumą arba tokio neteisėtumo įrodymai), kuriomis pateisinamas tos nuostatos taikymas.

87. Taigi, jeigu Bendrasis Teismas nustato, kad minėtos objektyvios ar subjektyvios sąlygos neįvykdytos, nėra pavojaus, jog pagrindai bus pakeisti (to siekiama išvengti taikant jurisprudenciją, susijusią su teisėtumo kontrole) [54].

[51] Bendrajame Teisme nagrinėjant bylą rašytinio proceso tvarka, Komisijai buvo suteikta galimybė pateikti pastabas dėl 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo poveikio ginčijamo sprendimo teisėtumui. Komisija tik paneigė jo svarbą ir papildomai nepateikė argumentų dėl esmės: žr. Bendrajame Teisme pateikto tripliko 31 ir 32 punktus.

[52] 1986 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rihoux ir kt. / Komisija* (52/85, EU:C:1986:199) 12 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

[53] 1978 m. kovo 16 d. Sprendimo *Ritter von Wüllerstorff und Urbair / Komisija* (7/77, EU:C:1978:68) 8 punktas.

[54] Žr. 41 išnašą. Dėl to Bendrasis Teismas tik nagrinėja, ar dėl naujos ir esminės faktinės aplinkybės prašymas grąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas vis dar atitinka teisės nuostatas, o tai yra teisėtumo kontrolės esmė.

88. Remdamasis šiais argumentais galiu patvirtinti, kad tai, jog administracija iš anksto nežinojo apie 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų negaliojimą, netrukdė Bendrajam Teismui patikrinti ginčijamo sprendimo teisėtumo.

89. Siekdamas nustatyti, kokios aplinkybės teisiniu požiūriu „egzistavo“ priimant ginčijamą sprendimą, Bendrasis Teismas privalėjo atsižvelgti į tai, kad 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimas galioja atgaline data. To nepadaręs, jis iškraipė faktines aplinkybes.

90. Mano siūlomas sprendimas atitinka konkrečias bylos aplinkybes. Nemanau, kad šis apeliacinis skundas yra tinkama proga išspręsti klausimą dėl *akivaizdaus* Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su teisėtumo kontrolės ribomis, nesutapimo [55]. Jeigu reikėtų pasirinkti vieną jurisprudencijos kryptį ir nepaisyti kitų, manau, kad visuotinai turėtų būti taikoma Sprendime *Galp Energía España* įtvirtinta kryptis.

91. Taigi apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmą dalį reikia pripažinti pagrįsta. Jeigu Teisingumo Teismas tam pritartų, likusių apeliacinio skundo antrojo pagrindo dalių nagrinėti nereikėtų. Bet kuriuo atveju jas išnagrinėsiu papildomai.

3. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo antra dalis

92. AL teigia, kad Bendrasis Teismas suklydo nusprendęs, jog 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai teisinių pasekmių sukėlė nuo 2013 m. sausio mėn. Jo nuomone, priimant skundžiamą sprendimą jau buvo nustatyta, kad šie sprendimai yra absoliučiai negaliojantys, todėl niekada nesukėlė jokių teisinių pasekmių.

93. AL kritikuoja Bendrojo Teismo pateiktą taikomos Rumunijos teisės aiškinimą, susijusį ne tik su 2013 m. sausio 30 d. nacionalinių sprendimų galiojimu, bet ir netiesiogiai su globos šeimoje priemonės poveikiu laiko atžvilgiu [56].

94. Nors šioje apeliacinio skundo antrojo pagrindo dalyje AL Rumunijos teisės iškraipymo nenurodė (bent jau aiškiai), manau, kad toks teiginys yra netiesioginis ir visiškai logiškai kyla iš pirmosios apeliacinio skundo pagrindo dalies.

95. „Faktinė aplinkybė“, kuri, kaip nurodo AL, yra iškraipyta (2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimo buvimas), ir taikoma „teisė“ (šio sprendimo teisinės pasekmės 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniams sprendimams) yra glaudžiai susijusios [57].

96. Pripažinti apeliacinio skundo antrojo pagrindo antrą dalį nepriimtina vien dėl to, kad AL, formuluodamas šį pagrindą, nevartojo sąvokos „iškraipymas“, būtų pernelyg formalu. Siekiant įvertinti, ar toks Rumunijos teisės iškraipymas buvo, pakanka patikrinti, ar įvykdytos pirmesniuose šios išvados punktuose aprašytos sąlygos [58].

[55] Žr. šios išvados 31, 42, 43 ir 44 išnašas.

[56] Tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnio 2 dalies paskutinėje pastraipoje teisė į išmoką vaikui išlaikyti siejama su *„teismo sprendimu, paremtu valstybės narės teisės aktais dėl nepilnamečių apsaugos*, [nustatyta pareiga] išlaikyti“ (kursyvu išskirta mano). Nagrinėjamoje byloje globos šeimoje priemonei taikoma Rumunijos teisė, o ginčas susijęs su šios priemonės *poveikiu laiko atžvilgiu*, kuris turi įtakos teisei gauti išmoką vaikui išlaikyti.

[57] Šiuo klausimu žr. apeliacinio skundo 19 punkto pirmą sakinį.

[58] Šios išvados 37 punktas.

97. Teisingumo Teismo teigimu, teisė iškraipoma tuo atveju, kai „Bendrasis Teismas pateikė šių teisės aktų nuostatų turiniui akivaizdžiai prieštaraujančius vertinimus arba <…> šioms nuostatoms suteikė apimtį, kurios akivaizdžiai neturi“ [59].

98. Konkrečiai kalbant apie apeliacinį skundą pažymėtina, kad „Teisingumo Teismas kompetentingas nagrinėti, pirmiausia, ar Bendrasis Teismas, remdamasis jam pateiktais dokumentais ir kitais įrodymais, neiškraipė nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų, su jomis susijusios nacionalinių teismų praktikos arba teisinės literatūros, antra, ar dėl šių įrodymų Bendrasis Teismas nepadarė jų turiniui aiškiai prieštaraujančių išvadų ir, galiausiai, ar nagrinėdamas įrodymų visumą, kad nustatytų nagrinėjamų nacionalinės teisės aktų turinį, Bendrasis Teismas kuriam nors iš jų nesuteikė neproporcingos reikšmės, palyginti su kitais įrodymais, jei tai akivaizdžiai matyti iš bylos medžiagos“ [60].

99. Taigi Bendrasis Teismas privalo „[išnagrinėti įrodymų visumą“, kad kiekvienam iš jų suteiktų proporcingą reikšmę, „palyginti su kitais įrodymais“.

100. Nagrinėjamoje byloje Bendrasis Teismas, „remdamasis jam pateiktais dokumentais ir kitais įrodymais“, turėjo nustatyti tikslią globos šeimoje priemonės taikymo sritį *laiko atžvilgiu*. Siekdamas tai padaryti teisingai, jis būtinai turėjo įvertinti *visus šiuo klausimu priimtus Rumunijos sprendimus*, įskaitant 2022 m. gegužės 16 d. teismo sprendimą, ir jų tarpusavio ryšį.

101. Dėl mano jau nurodytų priežasčių Bendrasis Teismas, pripažindamas, kad 2013 m. sausio 30 d. nacionaliniai sprendimai teisinių pasekmių sukėlė nuo 2013 m. sausio mėn., jiems suteikė neproporcingą reikšmę, atsižvelgiant į teisę, kuria remiantis jie priimti.

102. Taigi globos šeimoje priemonės taikymo sritis laiko atžvilgiu pagal Rumunijos teisę buvo įvertinta akivaizdžiai klaidingai. Toks vertinimas turėjo ir tiesioginį, ir klaidingą poveikį Tarnybos nuostatų 85 straipsnio taikymui [61].

103. Dėl to manau, kad apeliacinio skundo antrojo pagrindo antra dalis taip pat turi būti patenkinta.

4. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo trečia dalis

104. Atsižvelgiant į mano siūlomą sprendimą dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmos ir antros dalių, nuspręsti dėl trečios dalies nereikia. Vis dėlto pateiksiu sprendimą, jeigu Teisingumo Teismas laikytųsi kitokios nuomonės.

105. Šioje apeliacinio skundo antrojo pagrindo dalyje AL beveik pažodžiui pakartoja Bendrajame Teisme nurodytus pagrindus [62], tačiau nepateikia argumentų, kuriais būtų konkrečiai siekiama nustatyti skundžiamame sprendime padarytą teisės klaidą.

[59] 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *TV2/Danija / Komisija* (C-649/15 P, EU:C:2017:835) 52 punktas.

[60] 2024 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Anglo Austrian AAB / ECB ir Far-East* (C-579/22 P, EU:C:2024:731) 86 punktas.

[61] Žr. šios išvados 55 išnašą.

[62] Apeliacinio skundo 21 ir 22 punktai yra identiški Bendrajame Teisme pateikto dubliko 46 ir 47 punktams. Apeliacinio skundo 20 punkte AL tik pažymi, kad Bendrasis Teismas pažeidė formos nuoseklumo taisyklę, ir nepateikia jokių kitų argumentų, kuriais būtų konkrečiai ginčijami skundžiamame sprendime Bendrojo Teismo pateikti motyvai.

106. Tokiomis aplinkybėmis apeliacinio skundo antrojo pagrindo trečia dalis neatitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmoje pastraipoje ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punkte bei 169 straipsnyje nustatytų reikalavimų, todėl turi būti pripažinta nepriimtina.

107. Taigi siūlau Teisingumo Teismui patenkinti apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmą ir antrą dalis ir panaikinti atitinkamus Bendrojo Teismo sprendimo punktus.

VI. Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

108. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą tuo atveju, jeigu Bendrojo Teismo sprendimas panaikinamas, Teisingumo Teismas gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

109. Kadangi nagrinėjau tik dalį apeliacinio skundo, t. y. tik jo antrąjį pagrindą, negaliu siūlyti Teisingumo Teismui paskelbti galutinio sprendimo.

110. Vis dėlto galėčiau tai daryti, jeigu jis nagrinėtų tik šį apeliacinio skundo pagrindą, užuot grąžinęs bylą Bendrajam Teismui, nes atsižvelgiant į pirma pateiktus argumentus ginčijamas sprendimas neabejotinai turi būti panaikintas.

VII. Bylinėjimosi išlaidos

111. Dėl tų pačių priežasčių neturiu priimti sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo.

VIII. Išvada

112. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui patenkinti apeliacinio skundo dėl 2024 m. balandžio 10 d. Bendrojo Teismo sprendimo *AL / Komisija* (T-50/22, EU:T:2024:220) antrąjį pagrindą ir panaikinti su juo susijusią šio sprendimo dalį.